KONTROLLIARUANNE

31.08.2002 nr 2-5/02/57

Riigikontrolli arvamus Rahvusarhiivi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

Tallinn
2002

Sisukord

SISSEJUHATUS **4**

1. ARVAMUSE ANDMISE LÄHTEKOHAD **5**

2. ARVAMUS 2001. AASTA RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE JA RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANDE KOHTA **7**

3. MUUD TÄHELEPANEKUD **11**

4. RAHVUSARHIIVI SEISUKOHAD **12**

5. RIIGIKONTROLLI KOMMENTAARID RAHVUSARHIIVI SEISUKOHTADELE **13**

RAHVUSARHIIVI VASTUSKIRI **14**

RIIGIKANTSELEI VASTUSKIRI **16**

Sissejuhatus

Riigikontroll auditeeris Rahvusarhiivi 31.12.2001 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet ja riigieelarve täitmise aruannet. Raamatupidamise aastaaruande koostamise kohustus tuleneb raamatupidamise seadusest ning rahandusministri 06.12.2001. a määrusest nr 105 "2001. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine". Riigieelarve täitmise kohta aru andmine on sätestatud 09.06.1999. a vastu võetud riigieelarve seaduse §-s 46 lg 1.

Rahvusarhiivi raamatupidamist peetakse kahes osas: Riigiarhiiv, mis asub Tallinnas Maneezi tn 4 ja Ajalooarhiiv, mis asub Tartus J.Liivi tn 4 . Rahvusarhiivi raamatupidamine on korraldatud Rahvusarhiivi struktuuriüksuse – haldusbüroo poolt. Raamatupidamislikku arvestust peetakse nii Tallinnas kui Tartus raamatupidamisprogrammis VERP. Pearaamatupidaja (Tartus) koordineerib Ajalooarhiivi ja Riigiarhiivi ning neile alluvate maa-arhiivide ja Filmiarhiivi ning arendus- ja haldusbüroo raamatupidamisalast arvestust. Koondbilanss ja tulemiaruanne saadakse kahe osa (Riigiarhiiv ning Ajalooarhiivi) summeerimise teel tabelarvutusprogrammi Excel abil

Viisime Rahvusarhiivi 2001. aasta majandustegevuse auditi läbi ajavahemikul 13.05 – 31.05.2002. a vastavalt Riigikontrolli 2002. aasta tööplaanile.

Auditit juhtis finantsosakonna auditijuht Tõnis Saar, töörühmas osalesid audiitorid Ilme Ott ja Anneli Viirmann.

1. Arvamuse andmise lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse § 47 lg 2 järgi kohustus anda hinnang Vabariigi Valitsuse riigieelarve täitmise aruandele. Selle kohustuse täitmiseks teeb Riigikontroll auditeid vastavalt Riigikontrolli seaduse §-le 7. Riigikontrolli auditi ulatus on sätestatud Riigikontrolli seaduse §-s 6.

1.2. Auditi eesmärk

Võttes aluseks Riigikontrolli seaduse §-s 6 lg 2 loetletud ülesandeid, on käesoleva auditi eesmärgiks avaldada arvamust Rahvusarhiivi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ning 2001. aasta riigieelarve täitmise aruande kohta.

Arvamust avaldades tugineme järgmistele põhikriteeriumidele:

- kas majandustehingud on kajastatud sisuliselt ja aritmeetiliselt õigesti;
- kas varad on tegelikult asutuse omad ja võlad asutuse kohustused;
- kas varad ja kohustused tegelikult eksisteerivad;
- kas varad ja kohustused on nõuetekohaselt hinnatud;
- kas tulud ja kulud on kajastatud tekkepõhiselt, õiges perioodis ja täies mahus;
- kas asutuse raamatupidamise korraldus vastab raamatupidamise seaduse ja rahandusministri määrustega kehtestatud nõuetele ning heale raamatupidamistavale ulatuses, mis kehtib Eesti Vabariigi avaliku sektori asutuste puhul;
- kas tulud on kogutud ja kulud on tehtud kooskõlas Riigikogu tahtega.

Majandustoimingute õiguspärasuse, finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi kohta me üldhinnangut ei anna, kuid toome välja olulisemad tähelepanekud.

1.3. Vastavus standarditele

Sooritasime auditi kooskõlas INTOSAI[1] auditeerimisstandarditega. Nimetatud standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, et aastaaruanne ja riigieelarve täitmise aruanne ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes ja riigieelarve täitmise aruandes esitatud näitajad, samuti analüüsisime aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtteid ja juhtkonna raamatupidamislikke hinnanguid. Leiame, et meie audit annab piisava aluse avaldada arvamust asutuse raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta.

[1] INTOSAI– International Organisation of Supreme Audit Institutions – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all

1.4. Vastutus aruannete õigsuse ja nende aluseks olevate majandustehingute eest

Aruandes kajastuva informatsiooni õigsuse eest vastutavad riigisekretär Aino Lepik von Wirén ja riigiarhivaar Priit Pirsko.

Ministri vastutus.

- Minister valvab ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste ülesannete täitmise ning tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle (VV seadus paragrahv 49, 95)
- Minister tagab sisekontrolli süsteemi rakendamise ja vastutab siseauditi korraldamise ministeeriumi valitsemisalas olevates asutustes (VV seadus paragrahv 49)
- Minister kontrollib ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste eelarvete täitmist ning kehtestab nimetatud riigiasutuste eelarvete täitmise kontrolli eeskirjad (Riigieelarve seadus § 35 lg 2)
- Minister kinnitab oma allkirjaga ministeeriumi valitsemisala koondaastaaruande õigust (rahandusministri määrus nr 105, 06.12.2001)

Asutuse juhi vastutus.

- Asutuse juht (Riigiarhivaar) vastutab asutuse tegevust korraldavate õigusaktide täpse ja otstarbeka täitmise eest ning annab aru asjaomasele ministrile (VV seadus paragrahv 73)
- Asutuse juht korraldab asutuse sisekontrollialast tööd[2] (VV seadus paragrahv 73)
- Asutuse juht kinnitab asutuse raamatupidamise aastaaruande õigsust oma allkirjaga. (rahandusministri määrus nr 105, 06.12.2001)

Rahvusarhiivi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsust on oma allkirjaga kinnitanud riigiarhivaar Priit Pirsko ja pearaamatupidaja Marve Peitel[3].

[2] Rahvusarhiivi põhimäärus
[3] Rahandusministri 06.12.2001. a määrus nr 105

2. Arvamus 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

2.1. Märkused

2.1.1. Me ei ole auditeerinud Rahvusarhiivi raamatupidamise aastaaruannet seisuga 31.12.2000. Kasutatud auditiprotseduurid ei võimaldanud meil saada piisavat kinnitust selle kuupäeva bilansi andmete kohta. Seisuga 31.12.2000 bilansis kajastatud summad moodustavad osa 2001. aasta 12 kuu tulemist.

2.1.2 Rahvusarhiivi 2001. a tegevuskuludes kajastuvad järgmised kulud, mis kuuluvad kajastamisele põhivaradena:

- AS-i Viking Valve, AS-i Pristis ja AS-i Hotronic poolt teostatud valve-, läbipääsu- ja tulekahjusignalisatsioonisüsteemide ehitus kokku summas 728 840 krooni. Kuna ehitusprotsess sisaldab nii seadmeid, süsteemide ehitust ja paigaldust, tegemist vastavalt ehituse tööettevõtulepingutele mitte seadmete soetuse. Seadmed moodustavad nimetatud ehituste puhul ainult ühe osa kogu ehitusprotsessist.

- OÜ Gerseta poolt välja ehitatud telefonikeskjaam ja sellega seondud tööd summas 80 181

Kuna ehitusprotsess sisaldab nii seadmeid, süsteemide ehitust ja paigaldust ning ehitusprotsessi tulemusena tekib vara, mille maksumus on üle 10 000 krooni ja kasutusiga on üle 1 aasta, tuleks nimetatud kulud kuni valmimiseni arvele võtta ja kajastada bilansis lõpetamata ehitusena.

2.1.3 Rahvusarhiivi 2001. a tegevuskuludes kajastuvad järgmised kulud, mis kuuluvad kajastamisele bilansis lõpetamata ehitusena:

- Filmiarhiiv (Ristiku 84): AS Tallinna Restauraatori poolt teostatud remonttööd summas 128 895 krooni

- Ajalooarhiiv (J.Liivi 4 Tartu): AS Puko poolt teostatud remonttöid summas 139 976 krooni.

2.1.4 Annetatud kapital seisuga 31.12.2001 moodustab 3 690 770 krooni. Juhime tähelepanu, et Rahandusministri määrusega[4] muudeti annetatud kapitali arvestuspõhimõtteid. Annetatud kapitalina arvestatakse ainult teistelt omanikelt (va riik) tasuta saadud põhivara. Põhivara, mis saadakse teistelt riigiasutustelt arvestatakse kapitali kirjel. Sellest tulenevalt oleks tulnud bilansikirjed inventeerida ja ümberhinnata nii, et annetatud kapitali kirjel kajastuks ainult teistelt omanikelt tasuta saadud põhivarad.

2.1.5 Rahvusarhiivi bilansis fondide ja reservidena kajastuvad osaliselt omandireformi reservfondist sihtotstarbeliselt hoonete ehitamiseks ja parendamiseks eraldatud vahendid

[4] Rahandusministri 06.12.2001. a määrus nr 105

summas 2 271 709 krooni. Põhivara sihtfinantseerimise summa peab kajastuma bilansis real 19 "Pikaajalised eraldised"[5]

2.1.6 Bilansis real 19 "Pikaajalised eraldised" on kajastamata omandireformi vahenditest teostatud hoonete ehituse kulud (Madara 24 ja Lääne-Viru Maa-arhiiv) kokku summas 15 175 074 krooni, mis on kajastatud tegevustuludes.

2.2. Riigikontrolli arvamus

Riigikontroll on arvamusel, et

- **arvestades auditi ulatust ja välja arvatud käesoleva kontrolliaruande punktides 2.1.1 kuni 2.1.6 kirjeldatud asjaolude võimalik mõju, on Rahvusarhiivi raamatupidamise aastaaruanne seisuga 31.12.2001, mis näitab Rahvusarhiivi 2001. aasta tulemiks 28 808 422 krooni ja bilansimahuks 31.12.2001. a seisuga 102 277 200 krooni, olulises osas kooskõlas Eesti Vabariigi rahandusministri 06.12.2001. a määrusega nr 105 "2001. a raamatupidamise aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine".**

- **Arvestades auditi ulatust on 2001. a riigieelarve täitmise aruanne, mis näitab Rahvusarhiivi 2001. aasta kassakuludeks 65 645 865 krooni, olulises osas kooskõlas riigieelarve seadusega[6] ja 2001. aasta riigieelarvega[7].**

2.3. Raamatupidamisarvestust puudutavad tähelepanekud, mis aastaaruande õigsust ei mõjuta summade ebaolulisuse tõttu

2.3.1 Käibemaksuseaduse järgi on koopiate tegemine teenus, mis on majandustegevuse käive. 2001. aasta koopiatulu oli 382 410 krooni. Seega on käibemaksuseaduses toodud piir ületatud ning Rahvusarhiivil on tekkinud kohustus registreerida end käibemaksukohustuslaseks.

Rahvusarhiiv on arvamusel, et nimetatud teenuse puhul ei ole asutus käsitletav maksukohustuslasena, kuna väljastatavate ärakirjade ja väljavõtete valmistamisega ta ei konkureerib turul teiste maksukohustuslastega samalaadse teenuse osutamisel (käibemaksuseaduse § 6). Oleme siiski arvamusel, et tegemist on käibemaksuseaduse tõlgendamisega ning nimetatud küsimuses tuleks võtta Maksuametilt kirjalik seisukoht.

2.3.2 Rahvusarhiivi bilansis ei kajastu põhivarana Formo Metallmööbli AS poolt tehtud parendustööd summas 190 000 krooni. Formo Metallmööbli AS-ga on sõlmitud pikaajaline mitteeluruumi rendileping (01.01.1997–01.01.2007) ning tehtud on tasaarveldus rendisummadega. Nimetatud summa ei kajastu ka rendituludes. See on vastuolus raamatupidamisseaduse §4 lg 1 p3, mis kohustab kirjendama kõiki majandustehinguid raamatupidamisregistrites. Tulude ja kulude/parenduste vms saldeerimised ei ole lubatud

2.3.3 Panga jääk (Optiva pank) on bilansis 31.12.2001 seisuga näidatud suuremana kui pangast saadud pangasaldokinnitusel: bilansis on 9 162 krooni, kuid pank kinnitab saldoks 3 479 krooni, vahe 5 682 krooni. Paranduskanded viiakse sisse 2002. aasta jooksul.

2.3.4 Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud nii bilansis kui bilansiväliselt ühes ja samas summas 174 214 krooni. Oleme arvamusel, et nimetatud summade kajastamine bilansiväliselt

[5] Rahandusministri määrus nr 105 / 06.12.2001 § 30
[6] Riigieelarve seadus 09.06.1999
[7] Seadus "2001. a riigieelarve"

ei ole põhjendatud. Bilansiväliselt kajastatakse nimetatud summasid siis, kui need on bilansist välja kantud

2.3.5 Nõuded ostjatele summas 225 704 krooni on inventeeritud osaliselt, saldokinnitusi on laekunud ca 30%. Meile antud selgituste kohaselt on saldokinnitused ostjatele edastatud kõikide laekumata nõuete osas. Oleme arvamusel, et inventeerimine on ebapiisav ega vasta rahandusministri määruses nr 105 06.12.2001 kehtestatud nõuetele.

2.3.6 Raamatu omahinna kujunemisel (kalkulatsioonil omahind 204 krooni, kuid koos sotsiaalmaksuga oleks raamatu omahinnaks kujunenud 212 krooni) ei arvestatud lepingulise töötasu sotsiaalmaksuga. Rahvusarhiivi pearaamatupidaja kinnitusel ollakse probleemist teadlikud ning edaspidistes arvestustes on kõik kulud arvestatud omahinna sisse.

2.3.7 Juurdeehituste ja kapitaalremonditööd valmivad etapi kaupa ja antakse vastavalt ka üleandmise-vastuvõtmise aktiga üle ning võetakse koheselt kasutusele. Näiteks Ajalooarhiivis on ca 200 m^2 uuendatud pinda kasutusele võetud ning renoveerimise lõpetamine on planeeritud 2005. aastaks. Oleme arvamusel, et kasutuselevõetud osa väärtus tuleks arvele võtta põhivarana ja alustada amortiseerimist.

2.3.8 01.09.2000. a sõlmiti Ühisliisinguga kapitalirendileping sõiduauto soetamiseks, 12.12.2000 lõpetati leping poolte kokkuleppel ennetähtaegselt ning vara tagastati üleandmise-vastuvõtmise aktiga Ühisliisingule, kuid ei vara ega kohustust ei kantud bilansist välja. Samal kuupäeval 12.12.2000. a sõlmiti Ühisliisinguga sama auto rentimiseks kasutusrendileping Kasutusrendilepingu maksegraafiku alusel on 2001. a vähendatud võlgnevust kontol pikaajalise võla lühiajaline osa. Seetõttu kajastub bilansis põhivara, mis ei kuulu asutusele (kuulub lepingujärgselt rendileandjale), samuti on ebaõige kajastada liisingukohustust kasutusrendilepingute alusel.

- pikaajalise kohustuse lühiajaline osa peaks olema 66 038 krooni võrra väiksem
- võlg liisingfirmadele peaks olema 57 983 krooni võrra väiksem
- põhivara soetusmaksumuses ja jääkväärtuses peaks olema 306 400 krooni võrra väiksem
- sõiduauto kasutusrendi kulu olema 2001. a 66 294 krooni võrra suurem
- eelmise aasta tulem olema 116 083 krooni võrra väiksem

2.3.9 Bilansis kajastatud maksusaldod on 31.12.2001 seisuga Maksuameti väljatrükkidega võrdlemata: sotsiaalmaks- vahe Maksuameti väljatrükiga 97 250 krooni, kinnipeetud tulumaks – vahe Maksuameti väljatrükiga 43 049 krooni ja erisoodustuste tulumaks – vahe Maksuameti väljatrükiga 12 136 krooni

2.3.10 Bilansis on vara, mida Rahvusarhiiv ei vaja oma põhitegevuseks. Rahandusministeerium andis Rahvusarhiivile vara tasuta üleandmise-vastuvõtmise aktiga üle 3 tarkvara Agresso ASA litsentsi**.** Rahvusarhiiv korraldas aga riigihanke – eelarvelisele asutusele sobiva raamatupidamistarkvara soetamiseks, võitjaks osutus Columbus IT Partnerid, kes pakkusid raamatupidamistarkvara Axapta, viimase osas on juurutamine ka juba alanud, seega Agresso litsentse kasutusele ei võeta. Oleme arvamusel, et põhitegevuseks mittevajalik vara tuleb kanda kuludesse.

2.3.11 Bilansis ei kajastu põhivarana Tartus Liivi tn 4 asuva Ajalooarhiivi uurimissaalis olevad ajaloolise väärtusega Eestimaa Rüütelkonna riiulid. Oleme arvamusel, et need võtta arvele ja kajastada analoogiliselt kunstiväärtusega, st 0- hinnaga.

2.4. Ettepanekud

2.4.1 Valve-, läbipääsu-, tulekahjusignalisatsiooni ja telefonisüsteemide ehitusega seotud kulud ning muude kapitaalse iseloomuga remonditööd võtta arvele ja kajastada põhivarana

2.4.2 Inventeerida ja ümberhinnata bilansikirjed nii, et annetatud kapitali kirjel kajastuks ainult teistelt omanikelt tasuta saadud põhivarad.

2.4.3 Kajastada omandireformi reservfondist sihtotstarbeliselt hoonete ehitamiseks ja parendamiseks eraldatud vahendid bilansis real “Pikaajalised eraldised”

2.4.4 Küsida koopiate valmistamisega seotud käibemaksuküsimuses Maksuametilt kirjalik seisukoht.

2.4.5 Kajastada Formo Metallmööbli AS poolt tehtud parendustööd summas 190 000 krooni bilansis põhivarana ning kohustusena (sisuliselt on tegemist ettemakstud rendituluga). Kohustus väheneb vastava rendiperioodi saabudes, st aruandeperioodi renditulu näidatakse raamatupidamisarvestuses renditulu na ning kohustuse vähendamisena.

2.4.6 Lõpetada bilansis kajastatud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete näitamine bilansivälise varana.

2.4.7 Pöörata rohkem tähelepanu aastalõpu bilansisaldode inventeerimisele.

2.4.8 Arvestada raamatu omahinna kujunemisel kõikide omahinnaga seotud kuludega, sh lepinguliste töötasude sotsiaalmaks.

2.4.9 Kanda kasutusrenditud vara bilansist välja arvestades punktis 2.3.8 tehtud arvutusi

2.4.10 Maksud võrrelda Maksuametist saadud väljatrükkidega ja selgitada vahed

2.4.11 Kanda kuludesse Rahvusarhiivi põhitegevuseks mittevajalik vara (Agresso litsentsid).

2.4.12 Võtta bilansis arvele ja kajastada analoogiliselt kunstiväärtusega, st 0- hinnaga Tartus Liivi tn 4 asuva Ajalooarhiivi uurimissaalis olevad ajaloolise väärtusega Eestimaa Rüütelkonna riiulid.

3. Muud tähelepanekud

3.1. Olulisemad tähelepanekud

Rahvusarhiivi majandustehingute õiguspärasuse ning finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi kohta üldhinnangut andmata toome välja järgmised olulisemad tähelepanekud:

3.1.1 Riigikassa andmete põhjal kontrollisime hankijatele tehtud väljamakseid riigihanke seaduses toodud piirmäärasid[8] ületavas osas. Leidsime, et riigihanget teostamata on aasta jooksul soetatud kaupu või ostetud teenuseid järgmiselt hankijalt:

- AS Hotronic summas 672 522 krooni – sh signalisatsioonisüsteemi ehitus 424 788 krooni ja hooldustööd summas 247 734 krooni

Nimetatud teenus ja soetused ei ole käsitletav ehitustöödena riigihangete seaduse mõistes.

3.1.2 2001. aastal maksti tulemuspalka kõigile töötajatele võrdsetel alustel 89,05% kuupalgast, kokku 1,4 mln krooni Maksmine on seotud tööplaani täitmisega, kuid täitjad ei ole isikuliselt määratud, vaid Rahvusarhiiv, Riigiarhiiv või Ajalooarhiiv jne. Lugedes tööplaani täitmist võib öelda, et tulemuspalka maksti töötajatele oma igapäeva töö eest. Konkreetsete isikute töötulemuste hindamist ei ole aluseks olnud.

3.2. Ettepanekud

3.2.1 Lähtuda teenuste ja kaupade ostmisel riigihangete seaduses sätestatud nõuetest

[8] Riigihangete seadus § 2 lg 7

4. Rahvusarhiivi seisukohad

Rahvusarhiivi arendusbüroo juhataja riigiarhivaari ülesannetes hr Toivo Jullinen on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[9]:

- Ettepanekud 2.4.1. – 2.4.12 ning 3.2.1. Nõustub.

- Tähelepanek 2.3.1. Ei nõustu. On jätkuvalt arvamusel, et nimetatud teenuse puhul ei ole asutus käsitletav maksukohustuslasena, kuna väljastatavate ärakirjade ja väljavõtete valmistamisega ta ei konkureeri turul teiste maksukohustuslastega samalaadse teenuse osutamisel (käibemaksuseaduse § 6).

- Tähelepanek 2.3.5. Ei nõustu väitega saldokinnituste osalise inventeerimise osas. Väidetavalt on edastatud saldokinnitus kõigile Rahvusarhiivi laekumata nõuete kohta ning saldokinnitusel on kinnituse saajale teatatud, et saldo loetakse saldokinnituse mittetagastamisel ning tähtaja möödudes aktsepteerituks.

- Tähelepanek 3.1.2. Ei nõustu. Väidab, et konkreetsete struktuuriüksuste töö tulemuslikkuse eest vastutavad isiklikult nende juhid ning töötajate töötulemuste hindamine on toimunud struktuuriüksuste siseselt.

Riigisekretär Aino Lepik von Wiren on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[10]:

- Nõustub esitatud ettepanekutega ja lubab võtta kasutusele meetmed nende elluviimiseks ning ühtlasi tõhustada ka sisekontrolli Riigikantselei haldusalas.

[9] Rahvusarhiivi vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 14-15
[10] Riigikantselei vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 16

5. Riigikontrolli kommentaarid Rahvusarhiivi seisukohtadele

- Tähelepanek 2.3.1. Riigikontroll on jätkuvalt arvamusel, et tegemist on käibemaksuseaduse tõlgendamisega ning nimetatud küsimuses tuleks võtta Maksuametilt kirjalik seisukoht.

- Tähelepanek 2.3.5. Kuna reaalselt on saldokinnitusi laekunud vaid ca 30% nõuetest ning kuna ei saa lugeda heaks tavaks sellise ülesehitusega saldokinnitusi nagu Rahvusarhiiv koostas, siis jääb Riigikontroll jätkuvalt arvamusele, et ostjate nõuete saldo inventeerimine on ebapiisav ega vasta rahandusministri 06.12.01 määruses nr 105 kehtestatud nõuetele.

- Tähelepanek 3.1.2. Riigikontroll on jätkuvalt arvamusel, et 2001. aastal maksti tulemuspalka kõigile töötajatele võrdsetel alustel 89,05% kuupalgast, kokku 1,4 mln krooni. Olles tutvunud tööplaani täitmisega, oleme arvamusel, et tulemuspalka maksti töötajatele oma igapäeva töö eest. Konkreetsete isikute töötulemuste hindamist ei ole aluseks olnud.

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

RAHVUSARHIIV

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie: 17.07.02 nr 2-7.1-FA/02/1241

Meie: 19.07.02 nr 5-25-1.2/02-1176

Kontrolliaruande eelnõu

Rahvusarhiiv tänab Riigikontrolli koostöö eest, mille tulemusena on valminud kontrolliaruande eelnõu "Riigikontrolli arvamus Rahvusarhiivi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta". Ühtlasi esitame omapoolsed seisukohad kontrolliaruandes tehtud tähelepanekute, hinnangute ja ettepanekute kohta, mis on reastatud vastavalt kontrolliaruande numeratsioonile.

Täpsustavad märkused ja selgitused

Sissejuhatavas osas peame vajalikuks lisada, et Rahvusarhiivi koondbilanss ja tulemiaruanne saadakse Riigiarhiivi, Ajalooarhiivi ning haldusbüroo (viimane puudub esitatud kontrolliaruandes) osade summeerimise teel tabelarvutusprogrammi *Excel* abil.

2.3.1. Selles punktis tooduga jääb Rahvusarhiiv eriarvamusele. 2001. aastal kehtinud käibemaksuseaduse § 6 alusel on riigiasutus käsitletav maksukohustuslasena sellise käibe osas, millega ta konkureerib turul teiste maksukohustuslastega. Vastavalt arhiiviseaduse §-i 43 lg-le 4 kannab arhiiviteatise taotleja väljastatavate ärakirjade ja väljavõtete valmistamise ning arhivaalide kopeerimise kulud riigiarhivaari poolt kehtestatud üldiste kulunormide alusel ning laekunud riigieelarve tulud kantakse vastavalt rahandusministri määrusele nr. 111 21.12.2000 riigieelarvesse.
Seetõttu oleme arvamusel , et Rahvusarhiivi ei saa käsitleda maksukohustuslasena tuginedes käibemaksuseaduse ja arhiiviseaduse eelviidatud paragrahvidele, kuna Rahvusarhiiv ei konkureeri turul teiste maksukohustuslastega samalaadse teenuse osutamisel. Ühtlasi nõustume Riigikontrolli seisukohaga, et tegemist on käibemaksuseaduse tõlgendamisega ning ettepanekuga küsida selle kohta Maksuametilt kirjalik seisukohavõtt.

2.3.5. Rahvusarhiiv ei saa nõustuda väitega saldokinnituste osalise inventeerimise osas. Oleme edastanud ostjatele saldokinnitused kõikide Rahvusarhiivile laekumata nõuete osas. Meie poolt väljastatud saldokinnitustel on antud saldokinnituse saajale teatatud, et tähtajaks Rahvusarhiivile saldokinnituse mittetagastamisel loeme oma saldo saaja poolt aktsepteerituks ja seega ei saa väita, et on toimunud nõuete vaid osaline inventeerimine.

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 22.07.02 Reg nr 2-7.1-FA/02/1241

I. Liivi 4
50409 TARTU
Tel (07) 387 505
Faks (07) 387 514
E-post: ra@ra.ee
Reg nr 70001946

3.1.2. Märgiksime, et konkreetsete struktuuriüksuste töö tulemuslikkuse eest vastutavad isiklikult nende juhid ning töötajate töötulemuste hindamine on toimunud struktuuriüksuste siseselt.

Kavandatavad abinõud

Rahvusarhiiv nõustub kontrolliaruandes toodud ettepanekutega 2.4.1 – 2.4.12 ning 3.2.1. Rahvusarhiiv on juba asunud arvestama auditi käigus tehtud ettepanekutega ning lähtub neist oma edaspidise tegevuse ja raamatupidamise korraldamisel.

Ühtlasi esitame käibemaksuseaduse tõlgendamise küsimuses kirjalikult Maksuametile järelepärimine nendepoolse seisukoha väljaselgitamiseks ning siis toimime vastavalt Maksuameti seisukohale.

Lugupidamisega,

Toivo Jullinen
arendusbüroo juhataja
riigiarhivaari ülesannetes

Marve Peitel 07 387 525

Koopia: Riigikantselei

RIIGIKANTSELEI

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie: 17.07.2002 nr 2-7.1-FA/02/1240

Meie: 15.08.2002 nr 15-22/5218

Rahvusarhiivi kontrolliaruande eelnõust

Täname Riigikontrolli Rahvusarhiivis läbiviidud auditi eest. Nõustume esitatud ettepanekutega ja võtame omalt poolt tarvitusele meetmed nende elluviimise tagamiseks.

Koostöös Rahvusarhiiviga tahame jõuda tõhusalt toimiva perioodilise aruandluseni, et tagada vigade avastamine võimalikult varases staadiumis ning rohkem tähelepanu pöörata haldusala raamatupidamise koordineerimisele ja raamatupidajate üldise kompetentsuse tõstmisele. Lisaks vaatame üle haldusalas kehtivad varade arvestuse põhimõtted ja ühtlustame ning täiendame neid vajadusel.

Teie poolt läbiviidud kontroll kinnitas vajadust sisekontrolli tõhustamiseks Riigikantselei haldusalas. Esimeste sammudena selles suunas on asutustes läbi viidud auditid, mille käigus riigisekretäri nõunik siseauditi alal kontrollis 2001. aastal ka Rahvusarhiivi finantsdokumentatsiooni ja sellega seotud üldisi riske. Teie kontrolli tulemus näitab, et siseauditi käigus on vajalik minna raamatupidamise rutiinide igapäevase kontrolli tasandile, mida arvestame edaspidi ka Riigikantselei siseauditi tööplaani koostamisel. Sama peab arvestama ka Rahvusarhiivis riigiarhivaari nõunik siseauditi alal (tööl alates 01.08.2001) oma töö korraldamisel.

Riigiarhivaari poolt ootame aruande esitamist kontrollaktis toodud puuduste kõrvaldamise kohta. Lisaks on väljatoodud puuduste kõrvaldamise ja ettepanekute rakendamise kontrollimiseks plaanis 2002.aasta lõpus läbi viia riigisekretäri nõuniku poolt täiendav kontroll kehtivatest arvestusreeglitest kinnipidamise ning vajalike regulatsioonide kehtestamise üle (raamatupidamise sise-eeskirjade muudatused jms).

Aino Lepik von Wirén
Riigisekretär

Marelle Erlenheim
Tel.6935873
MarelleE@wp.rk.ee

19.08.02 2-7.1-FA/02/1240-2

Stenbocki maja
Rahukohtu 3
15161 TALLINN

Tel: (0) 693 5860
Faks: (0) 693 5914
E-kiri: riigikantselei@rk.ee

Registrikood 70004809
A/a 10002036145008
Eesti Ühispank 401